

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaţilor
Grupul Parlamentar al Minorităţilor Naţionale

Nr.6b-22/168/23.09.2025

BIROULUI PERMANENT AL CAMEREI DEPUTAŢILOR

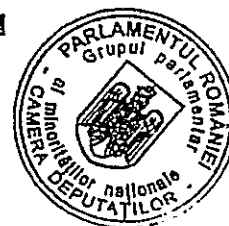
Doamnei Ioana BRAN-VOINEA
Secretar General al Camerei Deputaţilor

Stimată doamnă Secretar General,

Cu ocazia *Zilei limbii cehe în România*, serbată anual în data de 28 septembrie, vă rugăm să aprobaţi susţinerea unei scurte alocuţiuni de către domnul deputat Ştefan Bouda în ziua de **luni, 29 septembrie 2025**, înaintea începerii şedinţei Plenului Camerei Deputaţilor.

Cu deosebită consideraţie,

Lider Grup
Varujan PAMBUCCIAN

Stimate domnule președinte,

Stimați colegi,

Astăzi vreau doar să subliniez un lucru important: în fiecare an, pe 28 septembrie, minoritatea cehă din România sărbătorește **Ziua Limbii Cehă**.

Această zi este și un simbol al prieteniei dintre România și Republica Cehă și un mesaj de unitate între toate comunitățile noastre.

Ziua limbii cehă a fost una dintre inițiativele legislative ale deputatului Merka Adrian Miroslav din partea Uniunii Democrate a Slovacy și Cehilor din România, transpusă în Legea nr. 130 din 8 octombrie 2014, și stabilește data de 28 septembrie, "Ziua statalității cehă – Sf. Václav patronul spiritual al Cehiei", declarată de către Parlamentul României ca "Ziua limbii cehă" care a fost celebrată pentru prima dată la noi, acum 11 ani.

Cu aceeași ocazie, se celebrează de mai bine de 200 de ani de la sosirea cehilor în Banat. Cel mai vechi sat cehesc existent, este Sfânta Elena, din regiunea Banat.

Câteva cuvinte despre Cehă, care este o limbă slavă de vest, vorbită în principal în Republica Cehă, reprezentată în scris cu ajutorul alfabetului latin și a diferitelor semne diacritice. Ceha poate părea complexă pentru cei care o învață ca limbă străină, această complexitate se datorează în principal morfologiei sale. O altă particularitate a acestei limbi este libertatea aparentă în sintaxă, adesea, orice posibilitate de organizare a termenilor este acceptabilă din punct de vedere gramatical. La rândul său, asemănarea sa cu slovacă o face o limbă inteligibilă cu slovacă. Ca și o curiozitate, și o asemănare cu limba română, unde cuvântul DOR nu poate fi tradus, și în limba cehă sunt cuvinte care nu pot fi traduse, două dintre aceste cuvinte sunt *lítost* (o stare de chin și agonie la vederea propriei dureri) și *pohoda* (o stare de beatitudine), însă lucrul cel mai amuzant este faptul că cehii nu au un verb pentru „a îmbrățișa”.

„Corală Sfântului Venceslau” este unul dintre cele mai vechi cântece cehă cunoscute în istorie, datând din secolul al XII-lea, și este încă unul din cele mai populare cântece religioase în Cehia. În 1918, în perioada formării statului cehoslovac, acest cântec a fost propus să devină imnul național.

Din punct de vedere istoric, în cadrul politicii mai ample de colonizare a Banatului, deschisă de Imperiul Austriac după anexarea Banatului în anul 1718 (*pacea de la Passarowitz*), în cursul secolului al XIX-lea, în Banatul românesc are loc procesul de colonizare a cehilor. Istoriografia cehă și cea română consideră că această colonizare s-a desfășurat în trei valuri. Începând cu anul 1823 este consemnat primul val al colonizărilor, ce duce la înființarea localităților *Elisabeta* (Elisabethfeld) și *Sfânta Elena* (Svatá Helena), din actualul județ Caraș-Severin. Cel de-al doilea val al colonizării cehilor s-a desfășurat între anii 1826–1828 sub autoritățile austriece, mai ales în Munții Almăjului, fiind înființate localitățile *Eibenthal* (jud. Mehedinți), *Ravensca*, *Șumița*, *Gîmic* și *Bigăr* din județul Caraș-Severin.

Cel mai probabil multi dintre voi nu cunosc faptul ca marele jucator de fotbal Pavel Nedved, castigator al balonului de aur in 2003 si care a activat la cele mai mari cluburi din lume cum ar fi Lazio si Juventus, ambii parinti sunt nascuti crescuti in Com. Garnic din Banat, iar dupa ce au emigrat inapoi in tara Mama, Cehia, s-a nascut Pavel, dar copil fiind a vizitat de mai multe ori satele cehesti din Clisura Dunarii

Doresc să mulțumesc Guvernului României pentru susținerea pe care o acordă minorităților naționale din țara noastră, pentru promovarea limbii, culturii și religiei acestora. Nu în ultimul rând, vreau să îi mulțumesc domnului deputat **Adrian Merka**, care, în anul 2014, a inițiat proiectul de lege privind instituirea **Zilei Limbii Cehe**.

Vă mulțumesc.